

**URZĄD OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DEPARTAMENT POLITYKI KONSUMENCKIEJ**

Pl. Powstańców Warszawy 1
00-950 Warszawa 1, P - 36
Tel. (0-22) 55-60-424, Fax (0-22) 55-60-458
E-mail: ddk@uokik.gov.pl

DDK-690-668/13/PB

Warszawa, dn. 10 kwietnia 2013 r.

Pan
Roman Stencel
*Ogólnopolska Izba Gospodarcza Ośrodków
Szkolenia Kierowców*
ul. Bohaterów Warszawy 2/5
75-211 Koszalin

Szanowny Panie,

W odpowiedzi na zawiadomienie z dnia 22 lutego 2013 r. o podejrzeniu stosowania przez Polską Wytwórnę Papierów Wartościowych S.A. (dalej jako „PWPW”) praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, złożone w ślad za analogicznym zawiadomieniem Sygnity S.A. z dnia 18 lutego 2013 r., uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Wymaga wyjaśnienia, że Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej jako: „Prezes UOKiK”) jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach ochrony konkurencji i konsumentów. Jako taki realizuje cele ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.), dalej jako: „ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów”, która określa warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Ustawa, na mocy której działa Prezes UOKiK, tworzy podstawy ochrony konsumentów m.in. poprzez umożliwienie wszczynania postępowań w sprawach stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Jednak ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów należy do dziedziny prawa publicznego, a zatem ma na celu ochronę interesu publicznoprawnego, ogólnospołecznego (art. 1 ustawy). Publicznoprawny charakter powołanej ustawy powoduje, iż nie wszystkie zachowania przedsiębiorców uzasadniają uruchomienie instrumentów przewidzianych w jej przepisach. Nie każde bowiem naruszenie prawa w stosunkach pomiędzy przedsiębiorcami, a także pomiędzy przedsiębiorcą, a konsumentami kwalifikuje sprawę do postępowania przed Prezesem UOKiK. Prezes UOKiK podejmuje działania jedynie wtedy, gdy w następstwie działań naruszających ustawę zagrożony lub naruszony został interes publiczny. Naruszenie tego interesu ma zaś miejsce wówczas, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, bądź, gdy działania te wywołują na rynku inne niekorzystne zjawiska wymagające ingerencji ze strony organów działających na podstawie tej ustawy [vide m.in.: wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 24 stycznia 1991r.; sygn. akt: XVII Amr 8/90].

Jak wynika z powyższego, dla uruchomienia przez Prezesa UOKiK mechanizmów ochronnych, służących usuwaniu naruszeń skierowanych przeciwko konsumentom konieczne

jest zatem ustalenie, czy konkretne działanie narusza interes publiczny, czy narusza interes konsumentów oraz czy interes ten ma charakter zbiorowy. Pojęcie zbiorowego interesu konsumentów nie zostało zdefiniowane w obowiązującym ustawodawstwie. Warto zauważyć, że - podobnie jak w Dyrektywie 98/27/EC Parlamentu Europejskiego i Rady o nakazach zaprzestania szkodliwych praktyk w celu ochrony interesów konsumentów z dnia 19 maja 1998 r., OJ L 166 z dnia 11 czerwca 1999 r. - spod ochrony został wyłączony zbiorowy interes konsumentów rozumiany jako suma ich indywidualnych interesów. Jak literalnie wskazuje art. 24 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów.

Tak definiowane pojęcie „zbiorowe interesy konsumentów”, a także charakter publicznoprawny ustawy powodują, że nie wszystkie zachowania przedsiębiorców, uzasadniają uruchomienie przez Prezesa UOKiK jej instrumentów. Należy przy tym brać również pod uwagę, że naruszenie zbiorowego interesu konsumentów musi być powiązane z naruszaniem aspektów ekonomicznych tego interesu. Ponadto istniejący system ochrony konsumentów jest bardzo szeroki i daje liczne uprawnienia ochrony swoich praw przez konsumentów. W związku z tym Prezes UOKiK inicjuje postępowania w sprawach o istotnym znaczeniu dla ochrony konsumentów lub w przypadku, gdy nie istnieje inna droga dochodzenia praw konsumentów.

Odnosząc powyższe rozważania do przedstawionego przez Pana stanu faktycznego, w opinii Prezesa UOKiK nieuzasadniony jest zarzut dotyczący stosowania przez PWPW praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, z uwagi na fakt, iż niniejsza sprawa nie ma charakteru konsumenckiego¹. Należy zaznaczyć, iż opisany w Pańskim zawiadomieniu oraz w zawiadomieniu złożonym przez Sygnity S.A. stan faktyczny dotyczy sporu pomiędzy dwoma przedsiębiorcami (Sygnity S.A. oraz PWPW), którego przedmiotem jest roszczenie Sygnity S.A. o bezpłatne udostępnienie specyfikacji interfejsu do Profilu Kandydata na Kierowcę. Przedmiotowy stan faktyczny dotyczy ponadto kwestii związanych z prawidłowym realizowaniem przez starostów powiatu zadań publicznych w zakresie udostępniania ww. specyfikacji. Wskazany przez Pana problem nie ma natomiast bezpośredniego przełożenia na interesy osób nabywających uprawnienia do kierowania pojazdami, które są gwarantowane przepisami ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. Nr 30, poz. 151 z późn. zm.). Rozstrzygnięcie ww. sporu w przedmiocie prawa Sygnity S.A. do bezpłatnego/płatnego dostępu do ww. specyfikacji nie ma wpływu na realizację przez zainteresowane osoby uprawnień wynikających z tej ustawy. Należy ponadto nadmienić, iż starostowie powiatów oraz wojewódzkie ośrodki ruchu drogowego, realizując zadania publiczne określone w tej ustawie nie działają jako przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 pkt 1) ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów², co uniemożliwia zakwalifikowanie działań

¹ Zgodnie z art. 22¹ Kodeksu cywilnego, za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

² Zgodnie z art. 4 pkt 1) *Ilekróć w ustawie jest mowa o:*

1) *przedsiębiorcy – rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, a także:*

a) *osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej,*

b) *osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu,*

c) *osobę fizyczną, która posiada kontrolę, w rozumieniu pkt 4, nad co najmniej jednym przedsiębiorcą, choćby nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji, o której mowa w art. 13,*

tych podmiotów jako praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Pragnę poinformować, iż obowiązujące w Polsce przepisy prawne, w szczególności ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tekst jedn. Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 z późn. zm.), przyznają w takich wypadkach przedsiębiorcy, którego interesy zostały zagrożone lub naruszone szeroki wachlarz ochronny. Zgodnie bowiem z art. 18 ust. 1 tej ustawy, w razie dokonania czynu nieuczciwej konkurencji, przedsiębiorca, którego interes został zagrożony lub naruszony, może żądać:

- 1) zaniechania niedozwolonych działań;
- 2) usunięcia skutków niedozwolonych działań;
- 3) złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie;
- 4) naprawienia wyrządzonej szkody, na zasadach ogólnych;
- 5) zasądzenia odpowiedniej sumy pieniężnej na określony cel społeczny związany ze wspieraniem kultury polskiej lub ochroną dziedzictwa narodowego – jeżeli czyn nieuczciwej konkurencji był zawiniony.

Z przepisu tego wynika, że przedsiębiorca może skutecznie wyeliminować niezgodne z prawem praktyki konkurenta.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Prezes UOKiK nie dostrzega podstaw do podjęcia działań w odniesieniu do przedstawionych przez Pana zarzutów stosowania przez PWPW praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Niemniej jednak, zgłoszony przez Pana oraz Sygnity S.A. problem zostanie potraktowany jako sygnał w sprawie i w razie stwierdzenia, iż przedmiotowe działania mogą naruszać zbiorowe interesy konsumentów, Prezes UOKiK podejmie odpowiednie działania w ramach swoich ustawowych kompetencji.

Niezależnie od powyższego, pragnę poinformować, iż Prezes UOKiK dokona analizy przedmiotowej sprawy również pod kątem stosowania przez PWPW praktyk antykonkurencyjnych. W tym zakresie Prezes UOKiK planuje wszczęcie postępowania wyjaśniającego, o którego wyniku zostanie Pan poinformowany odrębnym pismem.

Z poważaniem

NACZELNIK

Hubert Worobiej

d) związek przedsiębiorców w rozumieniu pkt 2 – na potrzeby przepisów dotyczących praktyk ograniczających konkurencję oraz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

